

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

9. februar 2006 *

I sag C-473/04,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 68 EF og 234 EF, indgivet af Hof van Cassatie (Belgien) ved afgørelse af 22. oktober 2004, indgået til Domstolen den 9. november 2004, i sagen:

Plumex

mod

Young Sports NV,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne J. Malenovský (refererende dommer), A. La Pergola, S. von Bahr og A. Borg Barthet,

* Processprog: nederlandsk.

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget
- den finske regering ved T. Pynnä, som befuldmægtiget
- den svenske regering ved A. Falk, som befuldmægtiget
- Det Forenede Kongeriges regering ved E. O'Neill, som befuldmægtiget
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A.-M. Rouchaud-Joët og R. Troosters, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. november 2005,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4-11 og artikel 14 i Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (EFT L 160, s. 37, herefter »forordningen«).
- 2 Anmodningen er indgivet under en sag anlagt af selskabet Plumex til prøvelse af hof van beroep te Gents afvisning på grund af fristoverskridelse af en appel af en dom afsagt af en ret i første instans i en sag mellem dette selskab og selskabet Young Sports NV.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

- 3 I henhold til anden betragtning til forordningen er det nødvendigt at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager mellem medlemsstaterne, for at det indre marked kan fungere tilfredsstillende.

- 4 Forordningen har således til formål at fremme en effektiv og hurtig afvikling af retlige procedurer ved at fastsætte et princip om direkte fremsendelse af retslige og udenretslige dokumenter.
- 5 Den finder ifølge artikel 1, stk. 1, anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér.
- 6 Forordningens kapitel II indeholder bestemmelser om forskellige former for fremsendelse og forkyndelse af retslige dokumenter. Det er inddelt i to afdelinger.
- 7 Kapitlets afdeling 1, som omfatter artikel 4-11, vedrører den første fremsendelses- og forkyndelsesmåde (herefter »forkyndelse gennem udpegede instanser«), hvorved et retsligt dokument, der skal forkyndes, først fremsendes direkte og hurtigst muligt mellem de af medlemsstaterne udpegede instanser, der benævnes »fremsendende instanser« og »modtagende instanser«. Dernæst forkynder den modtagende instans dokumentet eller lader det forkynde enten i overensstemmelse med modtagerstatens lovgivning eller på den særlige måde, som den fremsendende instans har anmodet om, medmindre denne måde er uforenelig med modtagerstatens lovgivning.
- 8 Ifølge forordningens artikel 7 skal de nødvendige foranstaltninger med henblik på forkyndelse træffes hurtigst muligt.

- 9 Afdeling 2 i forordningens kapitel II omfatter »[a]ndre former for fremsendelse og forkyndelse af retslige dokumenter«, nemlig fremsendelse ad konsulær eller diplomatisk vej (artikel 12), forkyndelse af dokumenter ved diplomatiske eller konsulære repræsentanter (artikel 13), postforkyndelse (artikel 14) og direkte forkyndelse (artikel 15).

- 10 Hvad nærmere bestemt angår postforkyndelse bestemmer forordningens artikel 14:

»1. Hver medlemsstat har adgang til at lade forkyndelse af retslige dokumenter foretage direkte med posten for personer, der er bosat i en anden medlemsstat.

2. Enhver medlemsstat kan i overensstemmelse med artikel 23, stk. 1, angive, under hvilke omstændigheder den accepterer postforkyndelse af retslige dokumenter.«

- 11 Det følger af meddelelserne fra medlemsstaterne i henhold til forordningens artikel 23 (EFT 2001 C 151, s. 4), som navnlig ændret ved første ajourføring (EFT 2001 C 202, s. 10), at Den Portugisiske Republik accepterer postforkyndelse, forudsat at dokumentet sendes anbefalet med modtagelsesbevis og ledsages af en oversættelse.

De nationale bestemmelser

- 12 Det fremgår af den belgiske retsplejelovs artikel 1051, stk. 1, at appelfristen er en måned fra dommens forkyndelse.
- 13 I henhold til denne bestemmelse, sammenholdt med samme lovs artikel 55, forlænges appelfristen med 30 dage, når en part, der får dommen forkyndt, hverken har bopæl, opholdssted eller valgt adresse i Belgien, og bor i et andet land i Europa — undtagen Det Forenede Kongerige — som ikke grænser op til Belgien.
- 14 I henhold til samme lovs artikel 40, stk. 1, skal personer, der ikke har kendt bopæl, opholdssted eller valgt adresse i Belgien, have en kopi af dokumentet tilsendt fra en stævningsmand til deres bopæl eller opholdssted i udlandet som anbefalet postforsendelse, og forkyndelsen anses for at være sket ved overgivelsen af dokumentet til postvæsenet mod forsendelsesbevis som foreskrevet i denne artikel.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 Plumex, som er et portugisisk selskab med hjemsted i Portugal, har på sin adresse i denne medlemsstat fået forkyndt en dom afsagt af en belgisk ret i første instans i en sag mellem dette selskab og Young Sports NV. Denne forkyndelse skete både som forkyndelse gennem udpegede instanser og som postforkyndelse.

- 16 Den 17. december 2001 iværksatte Plumex appel af denne dom ved hof van beroep. Denne ret afviste appellen på grund af fristoverskridelse, da den anså appelfristen i henhold til den belgiske retsplejelovs artikel 1051 for at være udløbet den 11. december 2001, fordi fristen var begyndt at løbe på dagen for den første gyldige forkyndelse, som i det foreliggende tilfælde var postforkyndelsen.
- 17 Plumex iværksatte en kassationsappel af denne afgørelse ved Hof van Cassatie og gjorde herved gældende, at forordningen skulle fortolkes således, at forkyndelse gennem udpegede instanser udgør den primære form for forkyndelse og har forrang for postforkyndelse. Derfor skulle appelfristen beregnes fra datoen for denne primære forkyndelse — som fandt sted efter postforkyndelsen — da sidstnævnte forkyndelsesform kun er sekundær.
- 18 På denne baggrund har Hof van Cassatie besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal forkyndelse således som omhandlet i artikel 4-11 anses for at være den primære form for forkyndelse, og er forkyndelse direkte med posten, således som omhandlet i artikel 14, en subsidær forkyndelsesform, således at førstnævnte form har forrang for sidstnævnte, når de begge foretages i henhold til retsforskrifterne?
- 2) I tilfælde af kumulative forkyndelser, der på den ene side er foretaget i overensstemmelse med artikel 4-11, og på den anden side direkte med posten i overensstemmelse med artikel 14, begynder appelfristen i forhold til mod-

tageren af forkyndelsen da at løbe fra datoen for forkyndelsen foretaget i overensstemmelse med artikel 4-11 og ikke på datoen for forkyndelsen foretaget i overensstemmelse med artikel 14?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 19 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om der er et hierarkisk forhold mellem forkyndelse gennem udpegede instanser og postforkyndelse, således at den førstnævnte har forrang for den sidstnævnte, når de begge er gyldigt foretaget.
- 20 Det skal indledningsvis fastslås, at der ikke er noget i forordningens ordlyd, der indicerer, at den har indført en rangorden mellem disse forkyndelsesmåder. Det fremgår hverken af forordningens betragtninger eller dens bestemmelser, at en fremsendelses- og forkyndelsesform, som benyttes i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i forordningen, skulle tillægges en lavere rang i forhold til forkyndelse gennem udpegede instanser.
- 21 Endvidere følger det af ånden bag og formålet med forordningen, at det med forordningen tilsigtes at sikre en effektiv gennemførelse af forkyndelser af retslige dokumenter under iagttagelse af modtagernes berettigede interesser. Hvis alle de i forordningen omhandlede forkyndelsesformer principielt kan sikre iagttagelsen af disse interesser, må det være muligt henset til det nævnte formål at anvende en af

disse forkyndelsesformer eller to eller flere sammen, alt efter, hvilke der under hensyn til omstændighederne i det konkrete tilfælde viser sig at være de mest hensigtsmæssige eller mest egnede.

- 22 Under hensyn til det ovenfor anførte skal det første spørgsmål besvares med, at forordningen ikke opstiller en rangorden mellem forkyndelse gennem udpegede instanser og postforkyndelse, og at et retsligt dokument derfor kan forkyndes ved anvendelse af en af disse to forkyndelsesformer eller kumulativt.

Det andet spørgsmål

- 23 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvilket forkyndelsestidspunkt der skal lægges til grund ved fastlæggelsen af begyndelsestidspunktet for en processuel frist i forhold til modtageren, som er knyttet til den omstændighed, at forkyndelse har fundet sted, i tilfælde af at der både sker forkyndelse gennem udpegede instanser og postforkyndelse.

- 24 I deres indlæg til Domstolen har den østrigske regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber givet udtryk for tvivl om, hvorvidt Domstolen har kompetence til at besvare dette spørgsmål, for så vidt som det kun vedrører fortolkning af national ret. Når det i en medlemsstat er muligt at forkynde en retsafgørelse på forskellige måder, begynder appelfristen efter belgisk ret således principielt at løbe fra tidspunktet for den første gyldige forkyndelse. Dette tidspunkt fastlægges efter den modtagende medlemsstats lovgivning og under alle omstændigheder efter national ret.

- 25 Det bemærkes, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at det udelukkende tilkommer de nationale retter, for hvilke tvisten er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at de kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, de forelægger Domstolen. Domstolen er følgelig, når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkning af fællesskabsretten, i princippet forpligtet til at træffe afgørelse (jf. bl.a. dom af 13.3.2001, sag C-379/98, PreussenElektra, Sml. I, s. 2099, præmis 38, og af 22.5.2003, sag C-18/01, Korhonen m.fl., Sml. I, s. 5321, præmis 19).
- 26 Det andet spørgsmål vedrører forholdet mellem de forskellige forkyndelsesmåder i henhold til forordningen, og det vedrører dermed fortolkning af fællesskabsretten.
- 27 Domstolen er følgelig forpligtet til at træffe afgørelse.
- 28 For så vidt angår sagens realitet fremgår det for det første af svaret på det første spørgsmål, at der ikke foreligger nogen rangorden mellem forkyndelse gennem udpegede instanser og postforkyndelse.
- 29 Dernæst bemærkes, at for at de bestemmelser i forordningen, som regulerer disse forkyndelsesformer, ikke skal gøres illusoriske, skal alle de retsvirkninger, der er knyttet til den gyldige gennemførelse af en af disse, tages i betragtning uafhængigt af, om der efterfølgende sker en forkyndelse i en anden form.

- 30 Endelig bemærkes, at forordningen ifølge sin anden betragtning tilsigter at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige dokumenter med henblik på forkyndelse og dermed afviklingen af retslige procedurer. Hvis den første forkyndelse af det omhandlede retslige dokument lægges til grund ved beregningen af en processuel frist, er modtageren af dette dokument — som den processuelle frist gælder for — forpligtet til at foretage retslige skridt på et tidligere tidspunkt, hvilket gør det muligt for den kompetente ret at træffe afgørelse i sagen i løbet af kortere tid.
- 31 Det følger af det ovenstående, at ved kumulation af flere forkyndelser, som foretages i overensstemmelse med forordningen, er det den forkyndelse, som har fundet sted først, der skal tages i betragtning. Der er intet i forordningen, som er til hinder for, at en sådan løsning anvendes på forholdet mellem forkyndelse gennem udpegede instanser og postforkyndelse. I tilfælde af kumulation af disse to forkyndelsesformer er det således ved fastlæggelsen af begyndelsestidspunktet for en processuel frist, som er knyttet til den omstændighed, at forkyndelse har fundet sted, tidspunktet for postforkyndelsen, der skal lægges til grund, når den er foretaget først.
- 32 Denne konklusion berører på ingen måde interesserne hos modtageren af et retsligt dokument, eftersom den første gyldige forkyndelse sætter ham i stand til faktisk at gøre sig bekendt med dette dokument og giver ham tilstrækkelig tid til at foretage retslige skridt. Den omstændighed, at han senere får det samme retslige dokument forkyndt ved en anden forkyndelsesform, ændrer ikke ved, at disse krav allerede er opfyldt ved den første forkyndelse.
- 33 Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at i tilfælde af kumulation af forkyndelse gennem udpegede instanser og postforkyndelse skal tidspunktet for den forkyndelse, som først er gyldigt foretaget, lægges til grund ved fastlæggelsen af begyndelsestidspunktet for en processuel frist i forhold til modtageren, som er knyttet til den omstændighed, at forkyndelse har fundet sted.

Sagens omkostninger

- 34 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager skal fortolkes således, at den ikke opstiller en rangorden mellem den fremsendelses- og forkyndelsesform, som er fastsat i dens artikel 4-11, og den, der er fastsat i dens artikel 14, og at et retsligt dokument derfor kan forkyndes ved anvendelse af en af disse to forkyndelsesformer eller kumulativt.
- 2) Forordning nr. 1348/2000 skal fortolkes således, at i tilfælde af kumulation af den fremsendelses- og forkyndelsesform, som er fastsat i dens artikel 4-11, og den, der er fastsat i dens artikel 14, skal tidspunktet for den forkyndelse, som først er gyldigt foretaget, lægges til grund ved fastlæggelsen af begyndelsestidspunktet for en processuel frist i forhold til modtageren, som er knyttet til den omstændighed, at forkyndelse har fundet sted.

Underskrifter